

CZU:343.346

NATURA JURIDICĂ A FAPTEI DE ÎNCĂLCARE A REGULILOR DE SIGURANȚĂ A TRAFICULUI RUTIER

Ion SLISARENCO,

master în drept, doctorand, lector universitar,
Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova

Determinarea naturii juridice distincte a faptei de încălcare a regulilor de siguranță a traficului rutier de faptele de vătămare a sănătății și de provocare a decesului persoanei din imprudență ca rezultat al încălcării regulilor de siguranță a traficului rutier, în contextul legislației naționale are o importanță deosebită. Distingerea legislativă a acestor fapte va asigura doza de claritate necesară atât pentru teoria dreptului penal, cât și pentru stabilirea și soluționarea problemelor care apar în practica judiciară.

Cuvinte-cheie: *trafic rutier, accident rutier, regulă de siguranță, vătămare a sănătății, lipsire de viață, imprudență.*

THE LEGAL NATURE OF THE INFINGEMENT OF THE ROAD TRAFFIC SAFETY RULES

Ion SLISARENCO,

master in law, PhD student, university lecturer,
Academy „Ștefan cel Mare” of MIA of the Republic of Moldova

Determining the distinct legal nature of the violation of road safety rules from the health damages or for manslaughter as a result of violation of road safety rules, is of utmost importance in the national legal framework. Legislative distinction of these acts will ensure the required dose of clarity in terms of criminal legislation theory as well as for the identifying and solving the problems that emerge in caselaw.

Keywords: *road traffic, road accident, safety rule, health damage, manslaughter, imprudence.*

Introducere. Orice societate există și evoluează pe baza unor reguli de conduită protejate de norme morale, de tradiții, de obiceiuri precum și de norme juridice. Toate acestea formează un sistem unitar ce reglementează raporturile sociale și relațiile ce se desfășoară în jurul lor. În cadrul acestui sistem, ce guvernează comportamentul în societate, un rol important îl au normele juridice care impun membrilor societății un anumit comportament în raporturile pe care aceștia le stabilesc cu semenii lor sau cu organismele sociale și a căror încălcare atrage după sine o anumită formă de răspundere juridică: penală, contravențională, civilă, de dreptul mediului, disciplinară.

Regulile de siguranță a traficului rutier la fel constituie parte integrantă în cadrul regulilor de comportament în societate și con-

tribuie în mod nemijlocit la asigurarea unui climat lipsit de primejdii pe drumurile publice în desfășurarea traficului rutier pentru toți membrii comunității. Aceste reguli sunt opozabile pentru toți participanții la traficul rutier în virtutea actelor normative care le consfințesc și le impun membrilor societății ca fiind imperative. Încălcarea regulilor de siguranță a traficului rutier constituie abateri inadmisibile într-o societate democratică și necesită a fi prevenite, combătute și sancționate în modul prevăzut de actele normative și față de acestea trebuie manifestată toleranța zero.

Societatea este în drept să se apere și să ia măsuri, prin organele de stat specializate, față de orice persoană care încalcă regulile de conviețuire socială protejate prin normele de drept.

Orice încălcare (nerespectare) a normelor juridice, atrage după sine răspunderea juridică a persoanei care a săvârșit-o, ce diferă în funcție de natura juridică a faptei prejudiciabile săvârșite, de natura juridică a normei care interzice sau prescrie această faptă, caracteristica și importanța valorilor sociale protejate, pericolului social al faptei etc.

Formele răspunderii juridice, decurg în mod obiectiv din săvârșirea unei fapte ilicite, care naște dreptul statului de a aplica sancțiunea prevăzută de norma juridică încălcată și obligația făptuitorului de a suporta consecințele faptei comise.

Fiecare încălcare a normelor juridice pune în pericol sau lezează o anumită valoare socială, aduce atingere unor relații sociale sau interese ocrotite de ele. În funcție de pericolul social al acestor încălcări și de natura relațiilor și intereselor lezate, faptele ilicite se clasifică în: infracțiuni, contravenții, delikte, abateri disciplinare etc. Legislația în vigoare a Republicii Moldova prevede răspunderea juridică pentru asemenea abateri în acte normative distincte precum C.pen. al RM, C.contr. al RM, C.civil al RM, C.muncii al RM ș.a.

De exemplu, Codul penal francez clasifică faptele (infracțiunile) penale în funcție de gravitatea lor în crime, delikte și contravenții [1].

Fapta juridică generatoare de răspundere contravențională se numește „contravenție”, care este un fenomen complex având următoarele aspecte: material, uman, social, moral-politic și juridic [2, p. 12], iar cea care atrage după sine aplicarea răspunderii penale constituie „infracțiune”.

CtEDO, în Hotărârea pe cauza *Zolotukhin vs. Rusia* din 10.02.2009, a reiterat faptul că sfera definită „contravențională” în sistemul de drept al Rusiei ca și în alte sisteme similare (cum este și cel din Republica Moldova) cuprinde anumite infracțiuni care au conotație penală, dar sunt prea banale

pentru a fi reglementate de dreptul și procedura penală [3].

Astfel, învinuirea de săvârșirea unei contravenții echivalează cu o acuzație în materie penală în sensul art.6 din CEDO (a se vedea Hotărârea CtEDO *Ziliberberg vs. Moldova* din 1 februarie 2005 §29-35, Hotărârea CtEDO *Guțu vs. Moldova* din 7 iunie 2007 §51). Ținând cont de faptul că standardele CtEDO în materie penală sunt aplicabile și în sfera definită „contravențională” în sistemul de drept al Republicii Moldova, menționăm că doar cadrul legislativ național delimitează faptele prejudiciabile în infracțiuni și contravenții, CtEDO apreciindu-le ca fiind situații ce necesită a fi examinate pe poziție de egalitate, iar în procesul contravențional să fie aplicabile standardele prevăzute pentru procesul penal.

Supportul metodologic și teoretico-științific al cercetării de față îl constituie un complex de metode general-științifice, bazate pe cunoștințe juridico-penale, care au asigurat unitatea analizei gnoseologice a subiectului supus investigării în întreaga complexitate a sa. Dintre procedeele logice și metodele aplicate am evidențiat analiza și sinteza, abstractizarea și generalizarea, inducția și deducția, metoda sistemică, comparativă, s-a apelat la un șir de principii filosofice generale, ca: obiectivitatea, legătura dintre teorie și practică.

Rezultate obținute și discuții. Determinarea naturii juridice a faptei de încălcare a regulilor de siguranță a traficului rutier în contextul legislației naționale are o importanță deosebită.

După cum am menționat anterior, prin conținutul legal al incriminărilor privind siguranța traficului rutier și privind viața și sănătatea persoanei prejudiciate ca rezultat al încălcării regulilor de siguranță a traficului rutier, legiuitorul atât în C.pen., cât și în C.contr. al RM a admis utilizarea unor expresii și chiar modalități de înfăptuire a anu-

mitor infracțiuni/contravenții care nu numai că nu aduc un plus de garanție, de siguranță în traficul rutier, ba chiar mai mult, conduc la o interpretare neunitară a normei de incriminare și la crearea unei practici judiciare diferite pentru aceleași situații de fapt.

Drept exemplu în acest sens putem menționa următoarele cazuri din practica judiciară: „*Inculpatul X, la data de 31.03.2016 aproximativ la ora 09.20 deplasându-se cu bicicleta de model „Spirit”, pe str. Kiev nr.4, din direcția str. Bogdan Voievod spre str. Tudor Vladimirescu mun. Chișinău, manifestând neatenție față de trafic și încredere exagerată în sine, a încălcat cerințele RCR, și anume: prevederile pct.109 alin.(l) al RCR, potrivit căruia „conducătorii de biciclete, ciclomotoare, vehicule cu tracțiune animală, călăreții trebuie să circule pe drumul public numai într-un singur rând, menținând în timpul deplasării, în raport cu marginea din dreapta a carosabilului, un interval nu mai mare de 1 m, fiind îmbrăcați în vestă de protecție-avertizare fluorescent-reflectorizantă”, precum și cerințele marcajului rutier 1.14.1 „trecere pentru pietoni” al RCR, iar drept urmare a încălcărilor în cauză, la trecerea pentru pietoni, a tamponat pietonul Y, care traversa regulamentar strada la trecerea cu circulația dirijată pentru pietoni de la dreapta spre stânga, relativ deplasării bicicletei. În urma impactului, pietonului Y i-au fost provocate potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.xxx/D din 28.04.2016, „traumă cranio-cerebrală închisă, manifestată prin contuzia cerebrală, fractura osului occipital pe dreapta cu implicarea ambelor lamele, care prezintă pericol pentru viață și se califică ca vătămare gravă”. Astfel, prin acțiunile sale, X, a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.269 Cod penal – încălcarea de către alt participant la trafic a regulilor privind menținerea ordinii și securitatea circulației, acțiuni ce au provocat urmările indicate în art.264 C.pen al RM, adică vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății” [5]. Astfel, instanța de*

judecată a încadrat acțiunile făptuitorului în baza art. 269 C.pen. al RM, adică „încălcare de către pasager, pieton sau alt participant la trafic a regulilor privind menținerea ordinii și securitatea circulației, dacă aceasta a provocat urmările indicate la art. 264, identificând în biciclist un alt participant la trafic, ca subiect obligat să respecte regulile de siguranță a traficului rutier, ca în cazul asemănător ce urmează instanța de judecată să încadreze juridic cu totul altfel acțiunile făptuitorului: „*Inculpatul D.C., la data de 11 iulie 2010, aproximativ la orele 19.00, deplasându-se cu bicicleta prin parcul Valea Trandafirilor în mun. Chișinău, din imprudență a tamponat-o pe O.C., în urma căruia ultima s-a ales, conform raportului de expertiză medico-legală nr.xxx/D din 15 septembrie 2010, cu vătămări corporale sub formă de traumă cranio-cerebrală deschisă severă manifestată prin fractura osului frontal și masivului facial; hemopansinuită post traumatică, subluxație Ch1 spre stânga post traumatică, hemoragie subarahnoidiană, edem cu excoriații multiple ale feței, plăgi contuze ale capului și feței, care prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu se califică ca vătămări corporale grave. Organul de urmărire penală a calificat acțiunile lui D.C. în baza art.157 C.pen. al RM, ca vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății cauzată din imprudență” [4].*

Analiza acestor două studii de caz preluate din practica judiciară ne demonstrează că instanțele de judecată admit aplicarea răspunderii pentru aceeași faptă prejudiciabilă în baza unor infracțiuni diferite care au o natură juridică distinctă, obiecte distincte de atentare, fapt datorat imperfecțiunii legii penale și neglijarii regulilor fundamentale de calificare juridică a unei infracțiuni.

Lipsa unei distincții evidente dintre fapta de încălcare a regulilor de siguranță a traficului rutier și faptele de vătămare a sănătății precum și de provocare a decesului persoanei din imprudență ca rezultat al încăl-

cării regulilor de siguranță a traficului rutier generează un șir de probleme care apar în procesul de aplicare a răspunderii contravenționale/penale pentru aceste fapte, – situație care se datorează, în primul rând, existenței în două acte normative distincte (C.contr. al RM și C.pen. al RM) care prevăd două tipuri de răspundere juridică diferită a răspunderii pentru una și aceeași faptă: „încălcarea regulilor de siguranță a traficului rutier”, chiar dacă aceasta este prezentată sub diferite noțiuni mai mult sau mai puțin cuprinzătoare, însă, în esență, voința legiuitorului fiind cea de a reflecta prin acestea una și aceeași faptă săvârșită de unii și aceiași făptuitori numiți conducători de vehicul în cazul art.242 C.contr. al RM sau conducători ai mijlocului de transport în cazul art.264 C.pen. al RM, – noțiuni care la fel nu coincid după conținut și întinderea lor de reglementare; persoană responsabilă pentru starea tehnică sau pentru exploatarea mijloacelor de transport, persoană cu funcție de răspundere ori persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală responsabilă de respectarea regimului de lucru al șoferilor sau mecanizatorilor în cazul art.265 C.pen. al RM; pieton, pasager, alt participant la trafic în cazul art.269 C.pen. al RM.

Practica judiciară existentă, care reflectă de fapt situațiile din realitatea obiectivă, ne demonstrează că de multe ori, ca rezultat al încălcării regulilor de siguranță a traficului rutier, se provoacă victimelor din imprudență vătămări sănătății de grad diferit fie chiar survine decesul persoanei, care cad sub incidența atât a C. pen. al RM, cât și a C. contr. al RM. Soluția corectă în asemenea caz ar fi calificarea acțiunilor făptuitorului în raport cu fiecare victimă, ceea ce ar implica calificarea juridică în baza unui concurs ideal dintre infracțiune și contravenție. Însă art. 441 C.contr. al RM nu admite o atare variantă de încadrare juridică. Alin. (1) lit. e) al aceluiași

articol stipulează că procesul contravențional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat și va fi încetat în cazurile în care pentru același fapt este pornită urmărirea penală.

Instituția concursului ideal dintre o contravenție și o infracțiune nu este nici prevăzută, nici definită de legislația în vigoare. Doctrina penală precum și practica judiciară recunoaște doar situațiile de concurs real dintre infracțiuni și contravenții, situații care își găsesc reflectarea și în practica de transpunere în viață a normelor de drept.

Un exemplu în acest sens ar putea servi următorul caz din practica judiciară: „*Inculpatul U.O., fiind deținător al permisului de conducere de categoria „B,C,D,E”, la data de 12 martie 2017, aproximativ ora 20.20 min., aflându-se la volanul microbuzului de model „Mercedes 311 CDI” cu n/i XX și deplasându-se pe str. Chișinăului, Cricova, mun. Chișinău, ajungând în preajma imobilului nr.44, manifestând neatentie față de trafic și încredere exagerată în sine, a încălcat cerințele RCR, Anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009, și anume: prevederile pct.3 al RCR, în conformitate cu care, „participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului”, prevederile pct.10 alin.(l) lit.b) al RCR, în conformitate cu care, „persoana care conduce un vehicul trebuie: ...b) să posede cunoștințe și să execute cerințele RCR, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum, prevederile pct.45 al RCR, în conformitate cu care „conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularită-*

țile încărcăturii; d) situația rutieră; iar drept urmare a încălcărilor enunțate mai sus nu a făcut față conducerii mijlocului de transport, nu a apreciat corect situația rutieră, nu a ținut cont de dexteritate în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase și ca urmare a pierdut controlul volanului și s-a tamponat în obstacol, în copac, iar prin inerție, autovehiculul a fost proiectat în gardul de cărămidă. În consecință, în urma impactului, pasagerului de pe bancheta din față B.A., conform raportului de expertiză medico-legală nr.xxx/D din 11.04.2017, i-au fost provocate leziuni corporale sub formă de „edem moderat în regiunea antebrațului drept, care a fost cauzat în urma acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur sau la lovire de acesta, posibil în timpul și circumstanțele indicate, ce **se califică drept vătămare neînsemnată**”; pasagerului de pe bancheta din spate L.A., conform raportului de expertiză medico-legală nr.xxx/D din 26.04.2017, i-au fost provocate leziuni corporale sub formă de „fractura oaselor nazale, plagă în regiunea feții, care au fost cauzate în urma acțiunii traumatice a unui obiect dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu **se califică ca vătămare ușoară**”; pasagerului de pe bancheta din spate, G.A., conform raportului de expertiză medico-legală nr.xxx/D din 12.04.2017, i-au fost provocate leziuni corporale sub formă de „traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin comotie cerebrală, plagă contuză regiunea buzei superioare, fractură coronară totală a dinților 11.12, care condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu **se califică drept vătămare ușoară**”; pasagerului de pe bancheta din spate M.A. conform raportului de expertiză medico-legală nr.xxx/D din 25.04.2017. i-au fost provocate leziuni corporale sub formă de „fractura polului inferior al rotulei stângi fără deplasare, plagă contuză la nivelul gambei stângi, care au fost cauzate în

urma acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur sau la lovire de un astfel de obiect, posibil în timpul și circumstanțele indicate, condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu **se califică drept vătămare medie**. Instanța de judecată a recunoscut vinovat pe U.O. de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(1) C. pen. al RM și i-a stabilit o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, fără privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport” [6].

Făcând o analiză a acestui studiu de caz, constatăm că instanța de judecată, a calificat acțiunile făptuitorului în baza art. 264 alin.(1) C. pen. al RM, doar ca infracțiune, și anume cea de „Încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcarea ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății”, fără a invoca o calificare suplimentară și în baza art. 242 C. contr. al RM „Încălcarea de către conducătorul de vehicul a regulilor de circulație rutieră soldată cu cauzarea de vătămări corporale ușoare victimei sau cu deteriorarea considerabilă a vehiculelor, a încărcăturilor, a drumurilor, a instalațiilor rutiere, a altor instalații sau a altor bunuri”, fapt necesar datorită imperativului de a da o apreciere juridică a faptei prejudiciabile și în raport cu celelalte victime, care nu au suferit vătămări medii ale sănătății ci doar vătămări neînsemnate și ușoare ale sănătății.

În situația de față, vătămarea sănătății de diferit grad a patru victime, prezența în două acte normative separate a răspunderii juridice distincte pentru provocarea acestor vătămări sănătății de grad diferit, și lipsa unui cadru legislativ care ar prevedea posibilitatea aplicării răspunderii pentru cauzarea uneia și aceeași vătămare a sănătății asupra a două sau mai multor persoane, impune ca fiind imperativă calificarea acestor fapte în

baza unui concurs dintre infrafracțiune și contravenție.

Însă, conform regulilor existente și statuate, care se aplică axiomatic, se impune organelor de drept să încadreze juridic această faptă doar în baza unui singur act normativ deși situația reală întâmplată în realitatea obiectivă, multitudinea, natura și gradul diferit al urmărilor prejudiciabile, numărul victimelor dictează o cu totul altă calificare juridică. Actualele practici de calificare juridică a faptelor de încălcare a regulilor de siguranță a traficului rutier precum și a celor de vătămare a sănătății fie de provocare a decedului persoanei din imprudență ca rezultat al încălcării regulilor de siguranță a traficului rutier nici pe departe nu asigură satisfacția procesuală a victimelor acestor fapte ilegale, atât din punctul de vedere al examinării efective a situației de fapt urmată de tragerea la răspundere penală sau contravențională a făptuitorului, cât și din perspectiva aprecierii și stabilirii calității procesuale a victimelor acestor fapte precum și din considerentul despăgubirii corespunzătoare a acestora.

Un alt exemplu din practica judiciară, care la fel ne demonstrează că regulile și practicile aplicate la momentul actual nu asigură o calificare justă a faptelor prejudiciabile ce constituie obiectul nostru de studiu, este următorul studiu de caz: „La data de 04.04.2017, aproximativ la ora 17.20 min., conducătorul auto R.V., conducând autoturismul de model „Volkswagen Passat” cu numerele de înmatriculare xxx zzz, avându-1 în calitate de pasager în salonul automobilului pe cet. J.I., care se afla pe bancheta pasagerului din față, se deplasa în mun. Chișinău pe șos. Hâncești din direcția str. Miorița în direcția str. Sihastrului din mun. Chișinău.

În timpul deplasării pe strada indicată, ajungând în regiunea blocului administrativ al Ministerului Apărării R. Moldova, nu a manifestat prudență sporită la trafic, nu a ținut cont de totalitatea factorilor ce caracte-

alizează condițiile rutiere, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier, de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei, benzii de circulație și modalității de conducere a vehiculului, prin ce a încălcat cerințele pct.45 (1) și (2) al RCR, conform căruia „conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră; iar în cazul în care apar obstacole ce pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, conducea automobilul cu viteză sporită pentru acel sector de drum, fapt pentru ce a încălcat și prevederile pct. 47. 1) lit. a) din RCR, care indică „limitele maxime de viteză a vehiculelor pe drumurile publice, în localități sunt 50 km/h, ...”, la fel a încălcat și cerințele pct.10 (1) lit. b) al RCR care prevede că; „persoana care conduce un vehicul trebuie să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum” și ca urmare la apariția obstacolului pe carosabil și ca consecință a vitezei excesive a pierdut controlul conducerii automobilului și ca rezultat cu partea frontală față stângă a automobilului pe care îl conducea, a comis tamponarea în partea din spate dreapta a autoturismului de model Honda CRV cu numerele de înmatriculare xxx zzz, condus de cet. B.V., care se afla în deplasare în aceeași direcție pe banda a II-a și a preselectat direcția de deplasare pe banda I.

În urma accidentului în traficul rutier, **mijloacele de transport indicate au fost tehnic deteriorate**, iar pasagerul din habitacul automobilului Volkswagen Passat, J.I., potrivit concluziei indicate în raportul de expertiză medico-legală nr.xxx/D din 27.04.2017, s-a

ales cu **leziuni corporale medii** sub formă de fractură metafizară distală, a ambelor oase a antebrațului, cu angulara fragmentelor”. Astfel, prin acțiunile sale, R.V., a comis încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății, adică a comis o infracțiune prevăzută de art.264 alin.(1) C.pen. al RM” [7].

Făcând o analiză a studiului de caz descris mai sus, a cauzei penale și a hotărârii instanței de judecată pe seama acestei spețe, am ajuns la concluzia că organul de urmărire penală și instanța de judecată nu au ținut cont de faptul că în urma accidentului în traficul rutier, ambele mijloace de transport au fost tehnic deteriorate, ceea ce semnifică că, în raport cu persoana B.V., inculpatul R.V. a săvârșit contravenția prevăzută de art. 242 C. contr. al R.M. alin. (2) și anume „Încălcarea de către conducătorul de vehicul a regulilor de circulație rutieră soldată cu deteriorarea considerabilă a vehiculelor, a încărcăturilor, a drumurilor, a instalațiilor rutiere, a altor instalații sau a altor bunuri”, însă organul de urmărire penală și instanța de judecată au dat o apreciere juridică a situației de fapt doar în raport cu victima căreia i s-a cauzat o vătămare medie a sănătății.

De altfel, C.pen. al RM nici nu prevede răspunderea penală pentru cauzarea daunelor materiale din imprudență ca rezultat al încălcării regulilor de siguranță a traficului rutier, iar art. 264 C. pen. al RM, nu absoarbe în sine și urmările prejudiciabile sub forma daunelor materiale de nici o mărime, încă din anul 2005, odată cu operarea modificărilor corespunzătoare în legea penală prin legea pentru modificarea art. 264 C.pen al RM nr. 45-XVI din 21.04.2005 conform căreia în dispoziția alin. (1), cuvintele „ori daune materiale în proporții mari” au fost excluse.

Cu atât mai mult, persoana B.V., în

situația de față, nici nu a fost recunoscut ca parte vătămată pe cauza penală intentată, ci a fost audiat doar ca martor, rămânând nesatisfăcut de examinarea cazului dat în raport cu daunele materiale suferite.

De fapt, calitatea specială a victimelor infracțiunii prevăzute de art. 264 C. pen. al RM îngustează cercul acestora doar la persoanele cărora, ca rezultat al încălcării regulilor de siguranță a traficului rutier, li s-au cauzat din imprudență, în funcție de modalitatea normativă concretă de săvârșire a infracțiunii:

- a) vătămarea medie a sănătății;
- b) vătămarea gravă a sănătății;
- c) decesul.

În această ordine de idei, persoanele cărora li s-a cauzat din imprudență, ca rezultat al încălcării regulilor de siguranță a traficului rutier, vătămări ușoare sau neînsemnate sănătății, fie daune materiale sub forma deteriorării neînsemnate sau considerabile a vehiculelor, a încărcăturilor, a drumurilor, a instalațiilor rutiere, a altor instalații sau a altor bunuri, nu pot constitui victime ale infracțiunii prevăzute de art. 264 C.pen. al RM, din mai multe considerente. În primul rând, vătămarile neînsemnate sau ușoare ale sănătății suferite de o persoană, nu pot fi absorbite de vătămarile medii sau grave ale sănătății suferite de o altă persoană, fie de decesul unei alte persoane. În al doilea rând, cauzarea daunelor materiale sub forma deteriorărilor neînsemnate sau considerabile a vehiculelor, a încărcăturilor, a drumurilor, a instalațiilor rutiere, a altor instalații sau a altor bunuri unei persoane, *apriori* nu pot fi absorbite de art. 264 C. pen. al RM.

Concluzii. Astfel, în atare situații, se impune calificarea distinctă a faptelor de vătămare a sănătății din imprudență de diferit grad și de provocare a decesului din imprudență și a faptelor de provocare din imprudență a daunelor materiale de diferit grad ca rezultat al încălcării regulilor de siguranță a

traficului rutier, ca infracțiuni și ca contravenții în concurs.

Considerăm că soluția rezolvării tuturor acestor disensiuni va fi în identificarea naturii juridice și în legiferarea distinctă a faptei de încălcare a regulilor de siguranță a traficului rutier ca contravenție contra siguranței traficului rutier, iar a faptelor de vătămare neînsemnată și ușoară a sănătății cauzată din imprudență ca rezultat al încălcării regulilor de siguranță a traficului rutier ca contravenții contra sănătății persoanei și, în fine, a faptelor de vătămare medie și gravă a sănătății și de provocare a decesului persoanei din imprudență ca rezultat al încălcării regulilor de siguranță a traficului rutier ca infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei.

Anume această distingere legislativă va asigura doza de claritate necesară atât pentru teoria dreptului penal, cât și pentru stabilirea și soluționarea problemelor care apar în practica judiciară.

Referințe bibliografice

1. Criminal Code of the French Republic as of 2016, French version. art.111-1. http://www.legislationline.org/download/action/download/id/6382/file/France_CC_am2016_fr.pdf (vizitat la data de 24.03.2018).
2. Dongoroz V., Kahane S., Oancea I., Fodor I., Iliescu N., Bulai C., Stănoiu R., Explicații teoretice ale Codului penal român. Partea generală. Vol. I., București, Ed. Academiei, 1969, 436 p.
3. Hotărârea CtEDO pe cauza *Sergey Zolotukhin vs. Russia* 14939/03 Judgment 10.02.2009 https://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/pdf/?library=ECHR&id=002-1693&file_name=002-1693.pdf&TID=thkbhnlzk (vizitat la data de 24.03.2018).
4. Sentința Judecătorei Chișinău din 03.11.2010. Dosarul nr.1-605/2010.
5. Sentința Judecătorei Chișinău din 04.11.2016. Dosarul nr.1-1250/2016.
6. Sentința Judecătorei Chișinău din 07.11.2017. Dosarul nr.1-1158/2017.
7. Sentința Judecătorei Chișinău din 21.12.2017. Dosarul nr.1-511/2017.

Despre autor

Ion SLISARENCO,
master în drept, doctorand,
lector universitar al Catedrei „Științe penale” a Facultății Drept, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al R. Moldova
e-mail: vanciu.jawa@mail.ru
tel.: 060292220

About author

Ion SLISARENCO,
master in law, PhD student,
university lecturer of the Department „Criminal Sciences” of the Law Faculty,
„Ștefan cel Mare” Academy of MIA of the Republic of Moldova
e-mail: vanciu.jawa@mail.ru
tel.: 060292220